

KANSALLISARKISTO

Arkistoinnin ohjauksen palvelut viranomaisille

15.2.2024

Minna-Liisa Mäkiranta

Kansallisarkisto ohjaa, neuvoo, kouluttaa ja viestii

Arkistoinnin ohjaus -verkkosivut

<https://kansallisarkisto.fi/arkistoinnin-ohjaus>

- arvonmääritys
- arkistointi osana tiedonhallintaa
- digitointi, arkistosiirot
- käsitteet
- ohjepankki
- UKK
- yhteystiedot

Neuvonta

viranomaisohjaus@kansallisarkisto.fi

- yleiset arkistointiin liittyvät kysymykset
- digitoinnin suunnittelu
- arvonmääritys ja seulonta

Digitaalisten tietoaineistojen siirtoja koskevat kysymykset:

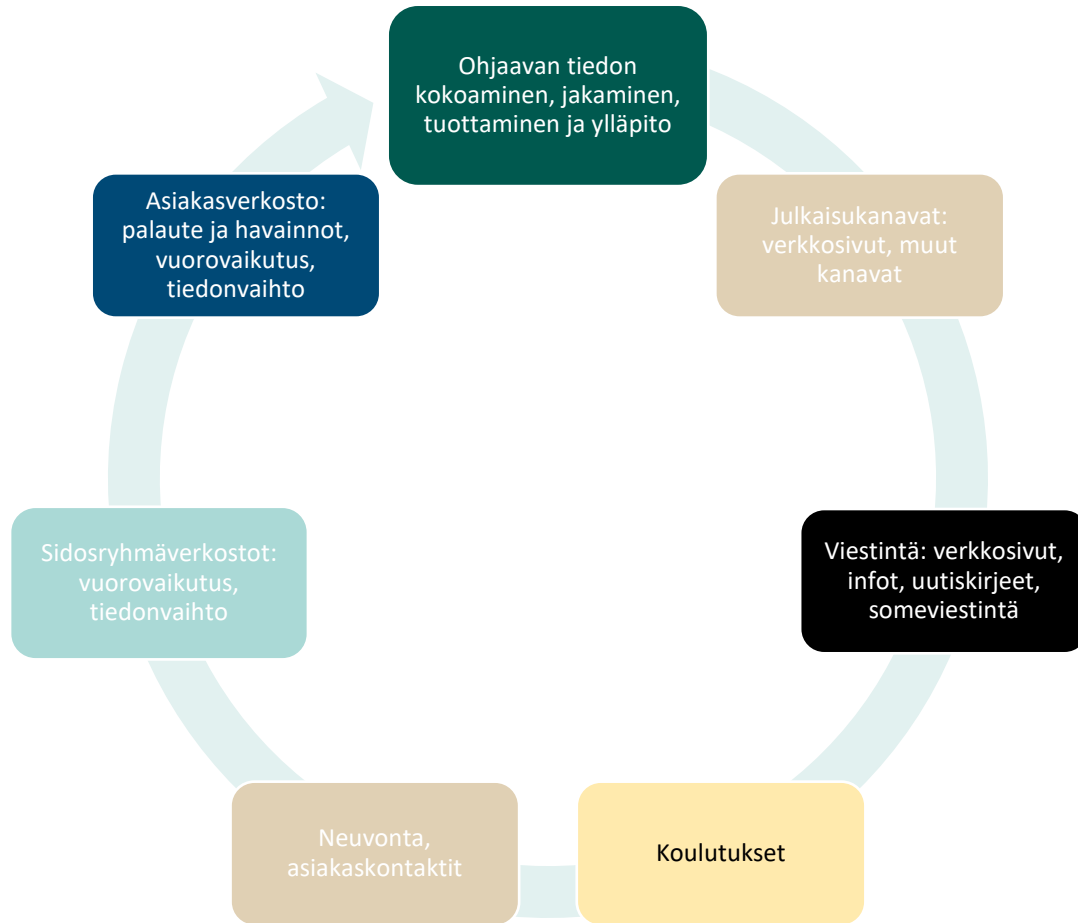
Digitaalisetsiirot@kansallisarkisto.fi

Koulutus ja viestintä

viranomaisohjaus@kansallisarkisto.fi

- arkistoinnin edellytykset
- arvonmääritys ja seulonta
- digitointi, arkistosiirot
- käsitteet

Ohjauksen toimintamalli

Ohjauksen sisältö rakentuu arkistoinnin edellytysten mukaisesti

ARKISTOINNIN EDELLYTYKSET

Arkistoinnin suunnittelu ja huomiointi järjestelmissä ja prosesseissa

Aineiston, käytettyjen käsitteiden, standardien, koodistojen jne. kuvailu ja dokumentointi

Riskien hallinta ja arkistoitavan aineiston ylläpito oikeissa tietorakenteissa ja formaateissa

Arkistoitava tieto on todistusvoimaista, kattavaa, yksityiskohtaista ja ymmärrettävää tulevan tutkimuksen näkökulmasta

Arkistoitavaa tietoa voidaan hyödyntää, vaikka käyttäjä ei tuntisi aineistoa, sen historiaa ja alkuperäisiä käyttötapoja.

Arkistoitavat tietoaineistot

Arkistoitava tieto voidaan tunnistaa, yksilöidä ja erottaa muista tiedoista, ja se on käyttörajoitustensa mukaisesti käytettävissä.

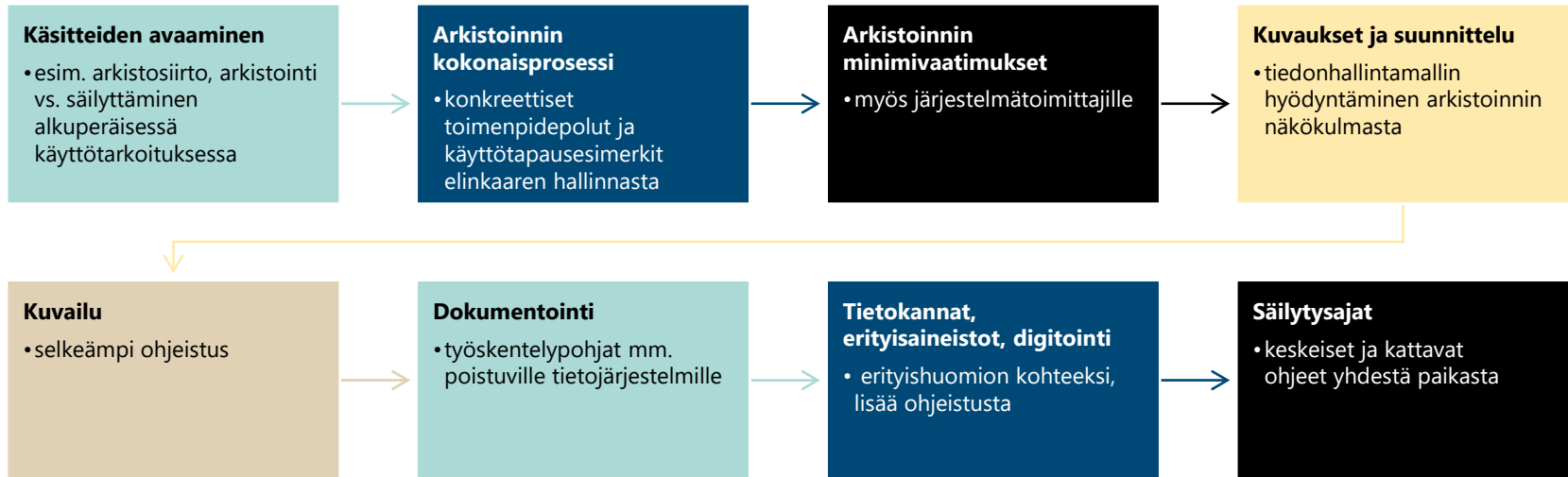
Aineisto voidaan siirtää arkistoon muodossa, jolle pystytään tekemään mm. pitkäaikaissäilytyksen vaatimat muunnokset.

Aineisto tai sitä koskevat tiedot eivät saa vahingossa tai tahallisesti muuttua. Muutokset on pystyttävä jäljittämään ja dokumentoimaan.

Tiedon elinkaaren suunnittelu – mm. tiedonhallinnan suunnitelmat ja kuvaukset

Mihin arkistoinnin osa-alueisiin ohjausta tarvitaan?

Arkistoinnin suunnittelua koskeneen haastattelututkimuksen (2023) havaintoja:

Nostoja asiakastyytyväisyyskyselystä

- Toteutettiin 8.-29.11. Lyyti-kyselynä
- Kohteina:
 - 1) [Arkistoinnin ohjaus](#) -verkkosivusto
 - 2) Arvonmääritys- ja seulontapalvelu
 - 3) Neuvontapalvelu
- Kyselyä jaettiin suoraan viranomaisille (536 vastaanottajaa) ja avoimesti somessa
- Vastauksia saatiin 95 kpl > ok vastausprosentti
- Kokonaisarvosana 4,00

Palaute Arkistoinnin ohjaus -verkkosivuista

Vastaajien mukaan verkkosivuston sisältö on

- **selkeää** (vastauksia 83, vastausten keskiarvo **3,95/5**)
- **asiantuntevaa** (vastauksia 82, vastausten keskiarvo **4,56/5**)
- **vastaa vastaajan tarpeisiin** (vastauksia 83, vastausten keskiarvo **3,98/5**)

”Sivujen uudistamisen jälkeen pakko kehua että sisältö on selkeästi jaoteltu ja ymmärrettävä.”

Parannettavaa on

- sivujen rakenteessa ja navigoinnissa
- haettavuudessa, esim. ohjepankki
- ohjeiden ymmärrettävyydessä, erityisesti digitointi
- lisää käytännönläheisyyttä

”Tietotulva on ymmärrettävä, mutta vaikeasti lähestyttävä.”

Palaute arvonmääritys- ja seulontapalvelusta

Vastaajien mukaan

- palvelun laatu on erinomainen (vastauksia 40, vastausten keskiarvo **4,14/5**)
- palvelu vastaa tarpeitani (vastauksia 40, vastausten keskiarvo **3,95/5**)
- viestintä Kansallisarkiston kanssa on helppoa (vastauksia 40, vastausten keskiarvo **3,90/5**)

”No kunhan tuo seulontaesityslomake toimisi, sitä on erittäin vaikea täyttää. Se kannattaa uusia!”

Parannettavaa on

- seulontaesityslomakkeet ovat vaikeaselkoisia ja hankalasti täytettäviä
- yhteydenpidossa valmistelun aikana
- päätösten selkeydessä
- päätösvalmistelun nopeudessa

”Nopeampi toiminta olisi hyväksi, sillä odotamme todella pitkään...”

Palaute neuvontapalvelusta

Vastaajat arvioivat palvelua seuraavasti:

- **Palvelu vastaa tarpeitani** (vastauksia 53, vastausten keskiarvo **3,94/5**)
- **Vastauksen selkeys** (vastauksia 54, vastausten keskiarvo **3,65/5**)
- **Vastauksen asiantuntevuus** (vastauksia 53, vastausten keskiarvo **4,19/5**)
- **Vastauksen ystävällisyys** (vastauksia 51, vastausten keskiarvo **4,35/5**).

Parannettavaa on

- Vastausnopeudessa
 - Kommentti: vastausten tavoiteaika on 2 viikkoa

”Voisitte ehkä avata sitä yleisellä tasolla, ketkä kaikki päivystävät tuossa viranomaisohjaus-osoitteessa. Asiakkaalle on aina anonyymiin yhteissähköpostiin viestiminen tietyn kynnyksen takana. Olen myös kuullut epäilyjä, ettei tällaisiin ”kannata yleisesti viestiä, koska kukaan ei yleensä vastaa.”

Mitä tästä opimme:

- **Ohjepankin** luokittelutapaa ja haettavuutta parannetaan
- **Selkeytetään nykyistä verkkosivustoa**
- **Arkistoinnin osaaja: verkko-oppaat ja webinaarit**
 - Arkistoinnin toimenpidepolku
- **Tuetaan kuvailua:** Arkistoinnin perusmetatiedot
- Toteutetaan nykyistä helppokäyttöisempi sähköinen **seulontaesityslomake**
- **Lisätään yhteydenpitoa** asiakkaisiin seulontapäätöksen valmisteluprosessin aikana
- **Selkeytetään käsitteitä** viestinnässä, verkkosivuilla, kaikkialla
- **Digitointiin** liittyvää ohjeistusta päivitetään ja lisätään
- Viestitään, verkostoidutaan, keskustellaan